

**HVEM ER EGENTLIG
SJEFEN I HUSET?**

Bekjempelse av kakerlakker

ABS Skadedyrkontroll AS

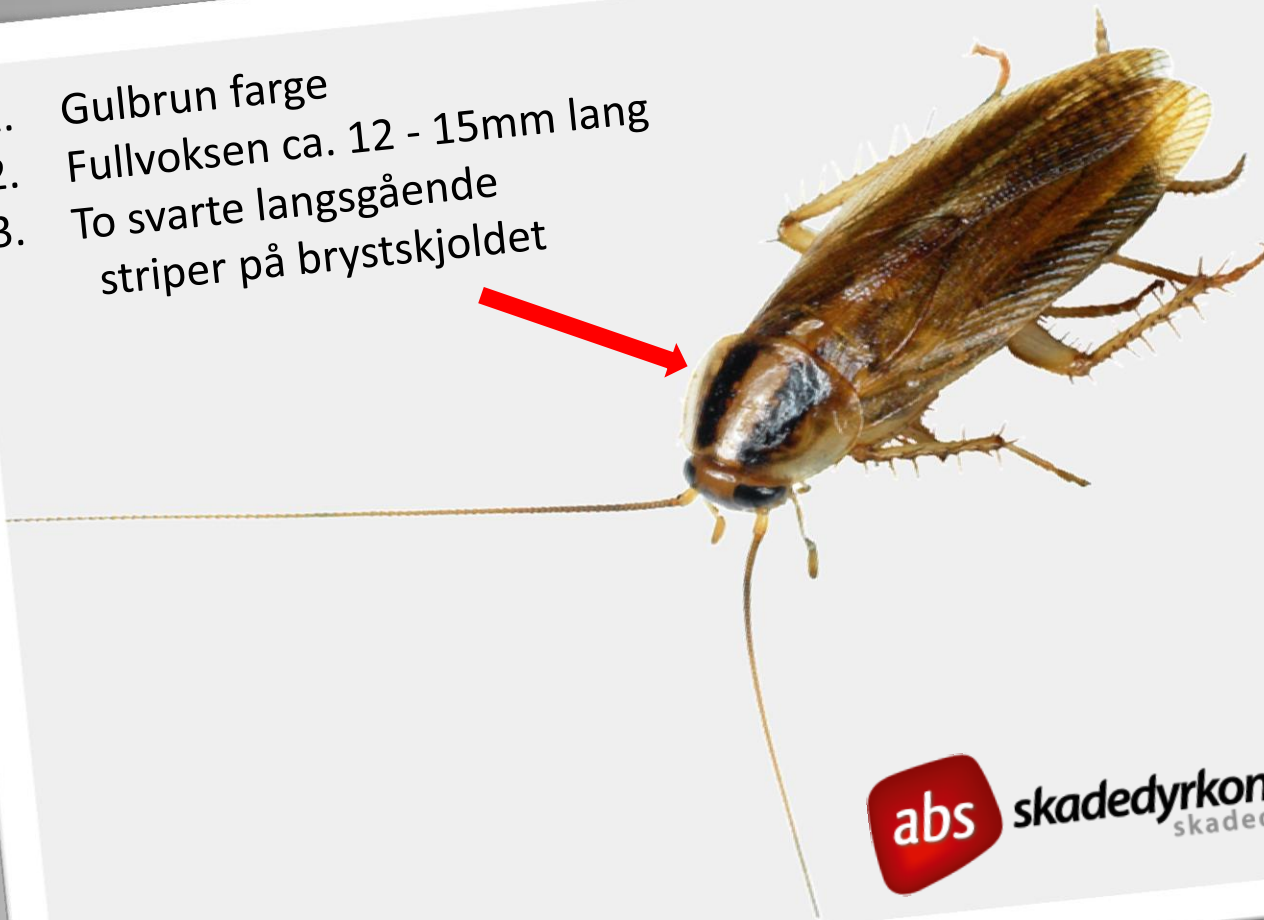
Innledning

Dette foredraget :

1. Holdes av en skadedyrbekjemper
2. Vinkles fra skadedyrbekjempers ståsted
3. Baserer seg på dagens metoder, og lovverk
4. Omfatter kun bekjempelse av Tysk kakerlakk

TYSK KAKERLAKK

1. Gulbrun farge
2. Fullvoksen ca. 12 - 15mm lang
3. To svarte langsgående striper på brystskjoldet

Skadedyrforskriften - Substitusjonsprinsippet:

1. Substitusjonsprinsippet forklart på forenklet måte:
”Man skal alltid benytte det middel og den metode, som gir minst skade for mennesker og miljø”.
2. Substitusjonsprinsippet, skal alltid være i tankene våre når vi er ute på oppdrag.
3. Substitusjonsprinsippet sammenfaller godt med dagens metoder

Bekjempelse av kakerlakker

- Kakerlakkbekjempelse kan være meget enkelt, men det kan også være svært komplisert.
- En jobb som ser enkel ut, kan vise seg å bli det motsatte.
- Derfor... er det svært viktig å gjøre godt grunnarbeid.

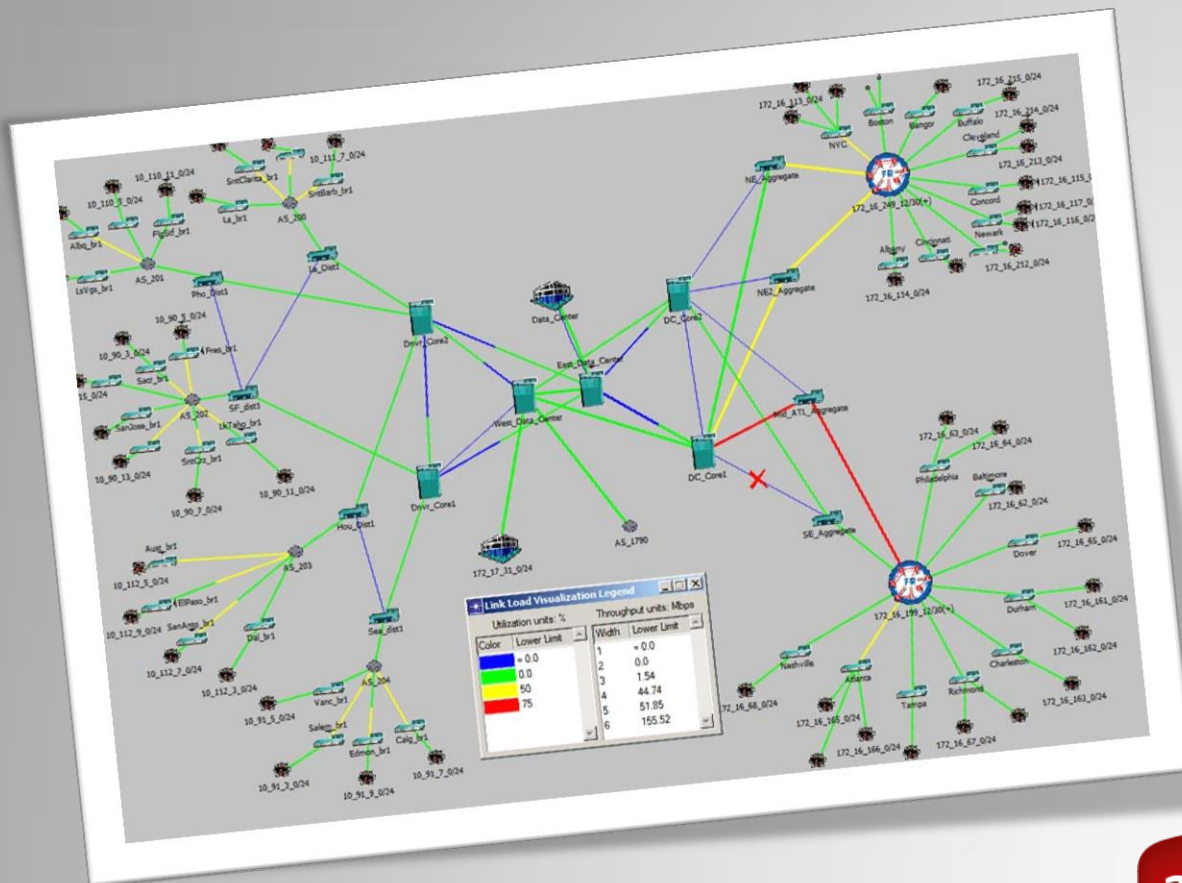
Tre hovedfaser i kakerlakkbekjempelse:

- HOVEDFASE 1
Inspeksjon og planlegging
- HOVEDFASE 2
Informasjon og kommunikasjon
- HOVEDFASE 3
Bekjempelsesfasen

Hovedfase 1

Inspeksjons og planleggingsfasen

2. Få en oversikt over bygningen, antall enheter, beskaffenhet osv.

En enkel måte å skape oversikt - Lag et oversiktskart

Skittstua hotell – Room by the hour		Dato:	Tekniker:
Etg.	Venstre side	Inn	Høyre side
5			
4			
3	Navn/romnr: Mengde: Kommentar:		Navn/romnr: Mengde: Kommentar:
2	Navn/romnr: Mengde: Kommentar:		Navn: Mengde: Kommentar:
1	Navn/romnr: Mengde: Kommentar:		Navn/romnr: Mengde: Kommentar:

1. Skap et godt samarbeidsforhold til ansvarlige kontaktpersoner på stedet

At ansvarlig kontaktperson legitimerer og støtter bekjempelsesarbeidet er nøkkelen til suksess.

1. Autoritetsfigur overfor beboere.
2. Har ofte et tillitsforhold til beboerne.

Dette er viktig for informasjonsformidlingen, og i mange tilfeller avgjørende for resultatet.

3. Få et inntrykk av beboere

1. Skadedyrbekjempelse er et samarbeid mellom oss og beboere
  2. Mange menneskeskjebner
  3. Forskjellige meninger om behov for skadedyrbekjempelse
  4. Språkproblemer
- Alt dette skaper utfordringer for prosessen

4. Få en viss oversikt over spredning

Prat med kontaktperson og beboere

1. Hvilke leiligheter har kakerlakker?
2. Hvor er hovedkilden?
3. Finnes det et spredningsmønster?

5. Få oversikt over potensielle spredningsveier

1. Rørgater mellom enheter og etasjer
2. Kabelgater for ledninger
3. Ventilasjon
4. Beboere selv sprer kakerlakker seg i mellom

6. Få en oversikt over tilstøtende eiendommer / bygninger / oppganger

1. Kanskje ikke nødvendig, men må vurderes fra tilfelle til tilfelle
2. Da unngår du kanskje at problemet vender tilbake.
3. utfordringer forbundet med dette:
  - A. utfordrende å finne ansvarlige personer
  - B. Vanskelig å engasjere ansvarlige personer, til å undersøke blant beboere, og eventuelt foreta deteksjon
  - C. Noen ganger har vi tilbudt naboeiendommer gratis deteksjon

Hovedfase 2

Informasjon og kommunikasjon

Hovedfase 2

Informasjon og kommunikasjon

Legg en plan for arbeidet

1. Vurder hvilke enheter som skal behandles, og hvilke som innledningsvis kun kontrolleres med kakerlakkdetektorer.
2. Planlegg i henhold til substitusjonsprinsippet.
3. Sørg for tilgang til ubebodde leiligheter.
4. Eier / ansvarlig kontaktperson bor ofte ikke selv i bygget. Få ham / henne med i prosessen.
5. Lag et infoskriv til beboere. De higer etter info.

Informasjonsskriv til beboere

Det er viktig å skrive all nødvendig informasjon, men det er utfordrende å ikke gjøre det forvirrende.

Hva bør inn i informasjonsskrivet:

1. Informasjon på flere språk?
2. Forklaring av arbeid og metode
3. Informasjon om kakerlakker og nødvendigheten av bekjempelse
4. Informasjon om beboers egne forberedelser
5. Informasjon om karantenetid
6. Informasjon om insektmidler
7. I tillegg bør datablader leveres
8. Tidsplan med datoer og klokkeslett
9. Kontaktinfo til skadedyrfirma og kontaktperson på stedet

Oppsummering så langt

Nå har vi:

1. Inspisert lokalitetene
2. Planlagt arbeidet
3. Skapt en informasjonskanal inn til beboere
4. Vi har, så godt det lar seg gjøre, kommunisert informasjonen til beboerne

Hovedfase 3

Bekjempelsesfasen

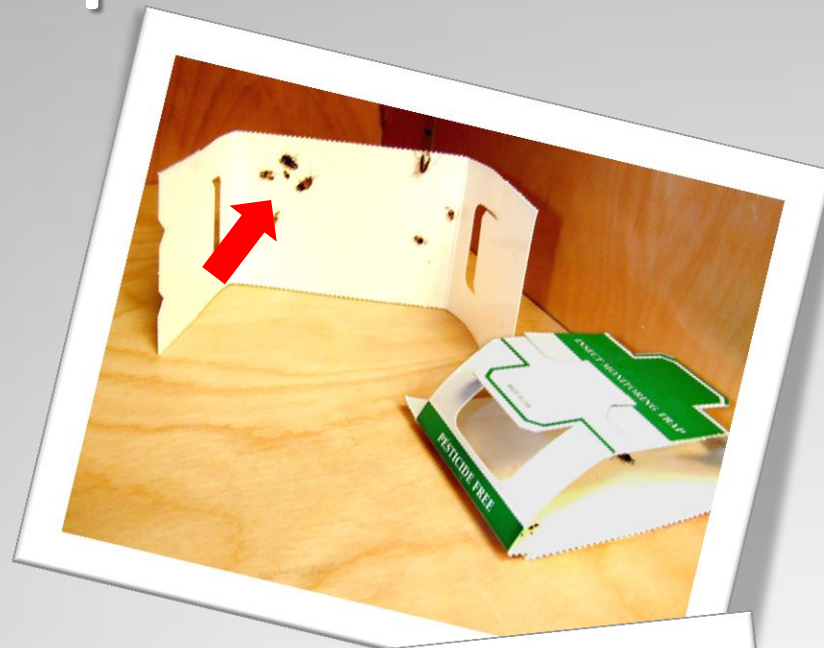
Kakerlakkdetektor og åtepistol

1. Kakerlakkdetektor:

Kjært barn mange navn...

kakerlakkfelle, detektor, limfelle, feromonfelle, detektorfelle...

- Pappfelle med lim, uten bruk av gift. Tiltrekker kakerlakker med bruk av duft, eller feromoner.
- Brukes for å måle utbredelse av kakerlakker. I mindre grad til å bekjempe problemet.

2. Åte / åtepistol:

Kakerlakkene spiser åten. Åte er oftest levert som "pasta" i tuber, som blir tilført med en "åtepistol".

Bekjempelsesarbeidet – metoder:

1. Kun bruk av insektmidler

(Slik det ble gjort før, uten tanke på substitusjonsprinsippet)

1. Umiddelbar effekt
2. Lengre ettervirkning

2. Kun bruk av forgiftet åte

(Noen få bedrifter som bruker metoden alene)

1. Dette er definitivt substitusjon i praksis
2. Noe mindre forberedelser for beboere
3. Ingen karantenetid for beboere

3. Mekaniske, giftfrie, metoder

(Tror ikke at noen bedrifter bruker denne metoden alene)

1. Renhold, støvsuge, frysing, kaste, steam (kokende damp)

4. Kombinasjon av metode 1, 2 og 3

(Metode etter situasjon. Nok de fleste bedriftene benytter denne metoden)

1. Åte på sårbare steder (kjøkkenskap, der det finnes mat osv).
2. Insektmidler der det er masse kakerlakker. Umiddelbar effekt.
3. Beholder langtidsvirkningen der det er ønsket
4. Psykologisk effekt. Beboer opplever at noe har skjedd.
5. Substitusjon?

Umiddelbare forberedelser på stedet

1. Bank på hos alle beboere, og kontroller at de er forberedte.
  - Mange er nok ikke det. Sett av noe tid til å forklare.
2. Gjør klar kakerlakkdektorene på forhånd. Det kan spare en del tid.
3. Forsøk å få ansvarlig kontaktperson til å være tilstede. Han/hun kan ta dialogen med beboere.

Deretter... Sett igang!

Bekjempelse

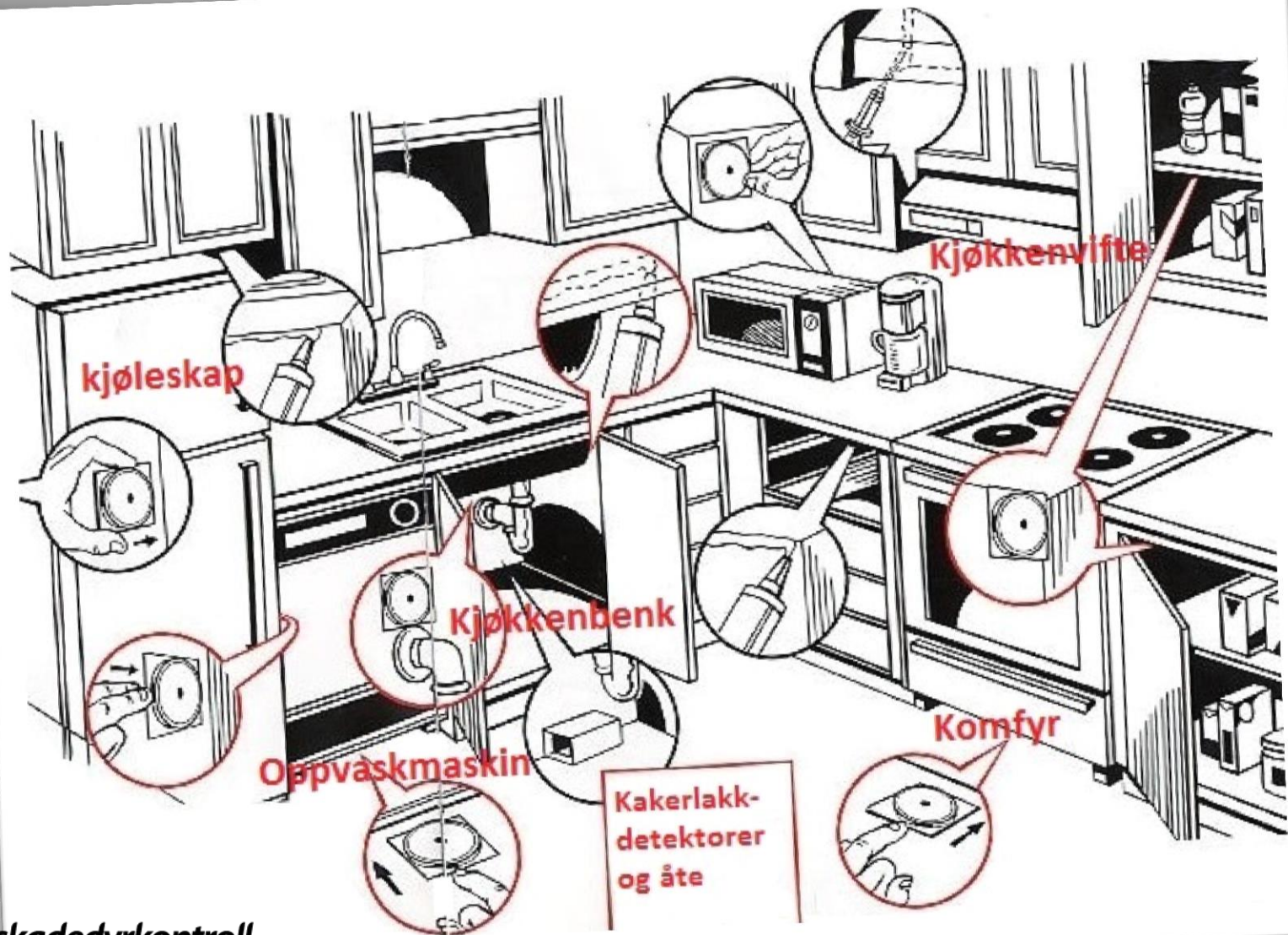
Inne i leiligheten / enheten.

1. Bruk oversiktskartet ditt, og informasjonen du har tilegnet deg. Jobb ut i fra dette, og vurder tiltak.
2. Plasser gjerne ut åte og kakerlakkdetektorer først.
3. Bruk insektmidler til sist. Da blir du mindre eksponert for insektmidlene.
4. Luft om mulig, for å få ned konsentrasjon av insekticider i luften

Hvor behandler jeg mot Tysk kakerlakk

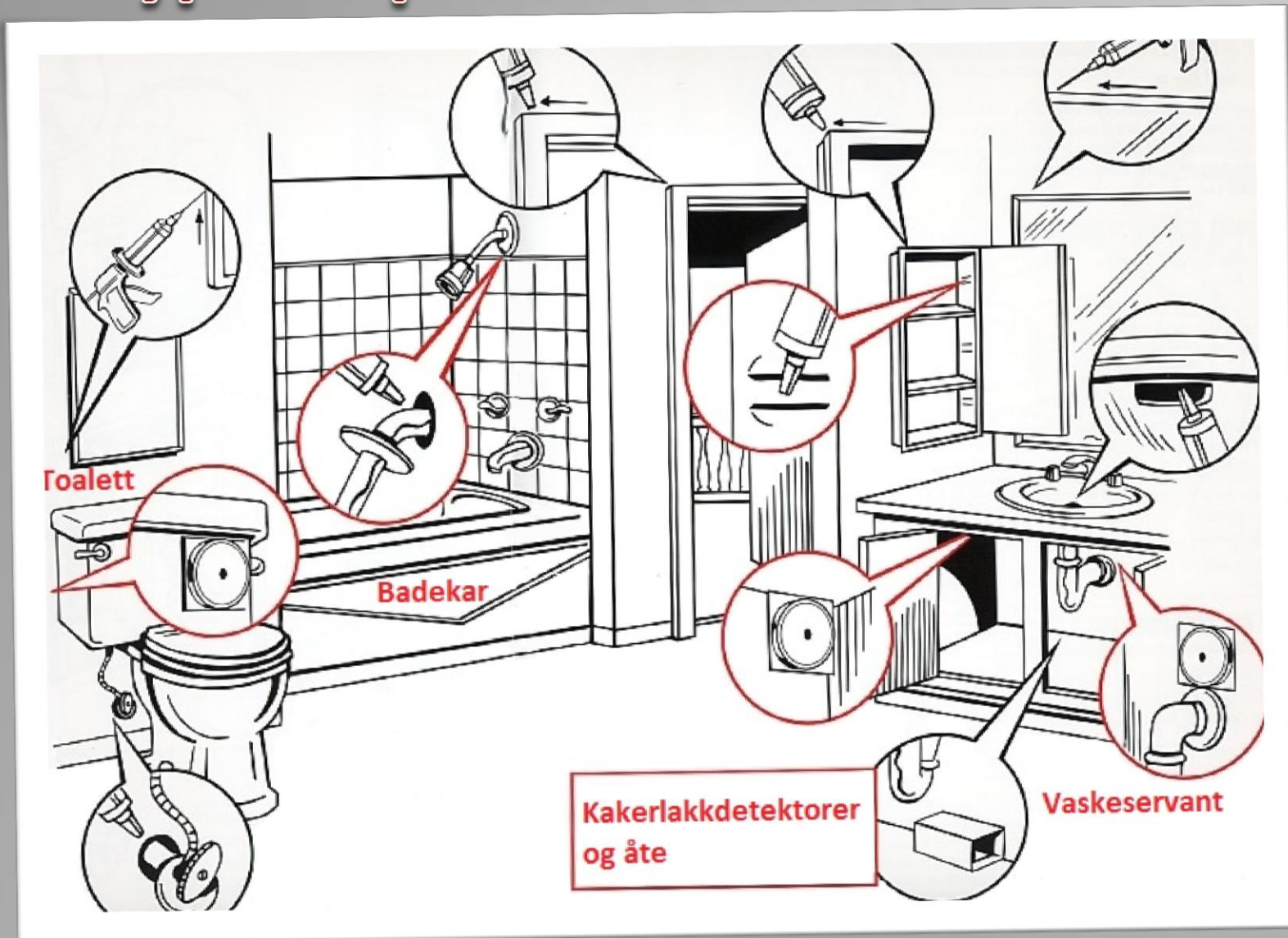
- **Trives BEST der det er varmt og fuktig.**
  - A. Særlig kjøkken, bad, andre våtrom. Ved store problemer kan Tysk kakerlakk godt finnes andre steder også.
  - B. Første inspeksjonspunkter bør kanskje være:
    - A. Bak kjøleskapet
    - B. Under kjøkkenbenken
    - C. Tørrvareskap
    - D. Rundt varmtvannsbeholder
    - E. Bak oppvaskmaskin og tørketrommel
    - F. Badekar / dusjkabinett
    - G. Toalett
    - H. Under vaskeservant, osv osv.

Typiske problemområder i kjøkken

Typiske problemområder i bad

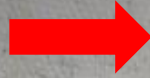
Etter bekjempelse

- Nå er du ferdig med første runde.
- Du sitter med masse mer informasjon enn det du gjorde før du satte i gang.
- Bruk denne informasjonen, til å planlegge de neste rundene med kontroller og bekjempelser.
- Det er viktig at bygget følges opp gjentatte ganger, inntil du med sikkerhet vet at det ikke lenger er et problem.

BADEROMSSKAP MED ÅPNE SPEILDØRER

EKSKREMENTER

HUNDREVIS AV KAKERLAKKER

STORE
MENGDER
KAKERLAKKER
OG
EKSKREMENTER
BAK ET
KJØLESKAP

